

Postanowienie z dnia 7 marca 2002 r.

III KKO 10/01

Po wejściu w życie ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704) nie było dopuszczalne nawiązanie stosunku pracy z głównym księgowym w ośrodku zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego na podstawie mianowania, lecz - zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy - wyłącznie na podstawie umowy o pracę lub na podstawie powołania.

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Jerzy Kwaśniewski, przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości Janina Dąbrowiecka, przedstawiciel Ministra Pracy i Polityki Społecznej Zofia Neubauer.

Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 marca 2002 r. sprawy z wniosku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w R. o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego o właściwość między Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie a Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w R. o właściwość do załatwienia sprawy z wniosku Barbary M. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia stosunku pracy.

u z n a ł o, że właściwy do rozpoznania sprawy jest Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R.

U z a s a d n i e n i e

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie-Ośrodek Zamiejscowy w R. wniósł o rozpatrzenie przez Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym sporu kompetencyjnego negatywnego między Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie a Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w R. o właściwość do załatwienia sprawy z wniosku Barbary M. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia

stosunku pracy i orzeczenie, że właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R.

Pismem z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prezes Ośrodka Zamiejscowego Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. wypowiedział Barbarze M. umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na dzień 31 lipca 2001 r. Wypowiedzenie umowy o pracę zawierało wyraźne pouczenie, iż właściwym do rozpoznania sprawy uznania wypowiedzenia za bezskuteczne jest Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R.

Barbara M. w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w R. domagała się stwierdzenia bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę, jako podstawę prawną tego żądania wskazując przepis art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz.86) oraz art.45 Kodeksu pracy.

Równocześnie pismem z tej samej daty co pozew, zwróciła się do Prezesa NSA w Warszawie z żądaniem stwierdzenia bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę. Prezes NSA w Warszawie pismem z dnia 21 czerwca 2001 r. [...] poinformował zainteresowaną, że „sprawa wypowiedzenia Pani umowy o pracę [odwołania ze stanowiska] przez Prezesa Ośrodka Zamiejscowego Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. nie jest sprawą administracyjną załatwianą w drodze decyzji administracyjnej, a wobec tego brak jest podstaw do rozpoznania Pani pisma jako odwołania od decyzji administracyjnej. Do rozpoznania Pani roszczeń właściwy jest sąd powszechny". Pismo, o jakim mowa, zostało zwrócone stronie na podstawie art.66 § 3 KPA.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R. postanowieniem z dnia 12 lipca 2001 r. [...] „przekazał sprawę z powództwa Barbary M. przeciwko NSA OZ w R. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę do rozpoznania Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie (...) na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. związku z art. 38 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych". Sąd stwierdził, że rozważania dotyczące właściwości Sądu Pracy w niniejszej sprawie należy rozpocząć od oceny, czy mianowanie powódki dokonane przez pozwanego było zgodne z przepisami oraz czy prawa i obowiązki wynikające z mianowania powódka zachowała do chwili wypowiedzenia jej umowy o pracę. Sąd wskazał na treść art.10 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego

(Dz.U. Nr 4, poz. 8 ze zm.) stanowiącego, iż w sprawach dotyczących Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sędziów i pracowników tego Sądu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, a w sprawach wynagrodzeń przepisy dotyczące Sądu Najwyższego. Regulacje te zostały uchylone i z dniem 1 października 1995 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 77, poz. 568 ze zm.), której art. 15 stanowi, że w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do Sądu, sędziów i innych jego pracowników stosuje się odpowiednio przepisy o Sądzie Najwyższym i przepisy o ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, jednakże w sprawach wynagrodzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące Sądu Najwyższego. Skoro ustawa o NSA nie zawiera uregulowań dotyczących sposobu nawiązywania stosunków pracy z pracownikami administracji i obsługi Naczelnego Sądu Administracyjnego, to, w ocenie Sądu Rejonowego, należy stosować powyższe przepisy i sięgnąć do wskazanych tam regulacji, poczynając od przepisów o ustroju sądów powszechnych. Przepis art. 150 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) nakazuje stosować odpowiednio w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do sędziów i innych pracowników sądowych przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. Na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 4 ust. 3 ustawy o pracownikach urzędów państwowych Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określiła stanowiska urzędnicze i zasady nawiązywania z urzędnikami państwowymi stosunku pracy na podstawie mianowania (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1982 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych oraz zasad nawiązywania z urzędnikami państwowymi stosunków pracy na podstawie mianowania - Dz.U. Nr 39, poz. 257). Z przepisu § 5 pkt 10 tego rozporządzenia wynika, iż z urzędnikami państwowymi zatrudnianymi w jednostkach sądów powszechnych na stanowisku księgowego i starszego księgowego nawiązuje się stosunek pracy na podstawie mianowania. Powyższe rozporządzenie obowiązywało do dnia 27 stycznia 1995 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 2 listopada 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704), która skreśliła art. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Pomimo tego stosunki prawne nawiązane na podstawie mianowania przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 27 stycznia 1995 r., pozostały w mocy i mogły być rozwiązywane na zasadach

określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych, co wynika z brzmienia art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

W ocenie Sądu, w chwili mianowania powódki, tj. w dniu 2 stycznia 1995 r., powinny mieć zastosowanie wskazane wyżej przepisy, a w szczególności ustawa o urzędnikach państwowych oraz § 5 pkt 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1982 r. Wynika z tego, iż prawidłowo z powódką nawiązano stosunek pracy na podstawie mianowania, który pozostał w mocy, pomimo zmiany przepisów ustawy o urzędnikach państwowych, ze względu na treść przepisu art. 2 ust. 3 ustawy z 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

Sąd rozważył w dalszej kolejności, czy ewentualnie późniejsze regulacje prawne nie zmieniły statusu zatrudnienia powódki. Analizując przepisy o ustroju sądów powszechnych, do których odwołuje się art. 15 ustawy o NSA, Sąd wskazał na ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. Nr 162, poz. 1125). W art. 22 tej ustawy stwierdza się, że stosunki pracy nawiązane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania pozostają w mocy i mogą być zmienione i rozwiązane na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych. Z powyższego wynika, iż normy ustawy o pracownikach sądów i prokuratury nie unicestwiły mianowania powódki. Również rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 września 1995 r. w sprawie ustalenia struktury organizacyjnej Naczelnego Sądu Administracyjnego i regulaminu jego działania (Dz.U. Nr 112, poz. 540) nie określa formy nawiązania stosunku pracy z głównym księgowym ośrodka zamiejscowego, co w świetle treści art. 15 ustawy o NSA wskazuje na odpowiednie zastosowanie wyżej wskazanych przepisów. Sąd podkreślił, że ustawa o NSA nie odwołuje się do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie określenia stanowisk kierowniczych, na których zatrudnia się pracowników na podstawie powołania (Dz.U. Nr 45 poz. 268), na które powołuje się strona pozwana, ale do odpowiedniego stosowania Prawa o ustroju sądów powszechnych i ustawy o Sądzie Najwyższym. Na tej podstawie, zdaniem Sądu, powyższe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Sąd wskazał na marginesie, iż również regulacje dotyczące Sądu Najwyższego, a w szczególności art. 61 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 15, poz. 48 ze zm.) odwołujący się do przepisów o ustroju sądów powszechnych i przepisów ustawy o pracownikach urzędów państwowych i zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 września 1991 r. w

sprawie określenia niektórych praw i obowiązków pracowników administracji i obsługi Sądu Najwyższego (M.P. Nr 50, poz. 219), wydane na podstawie art. 4 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, wskazują, że stosunek pracy na stanowisku starszego księgowego należało nawiązać na podstawie mianowania. Sąd uznał, że powódkę z pozwanym łączył stosunek pracy na podstawie mianowania. Skoro powódka była pracownikiem mianowanym, to zachowuje uprawnienia urzędnika mianowanego do czasu skutecznego rozwiązania stosunku pracy. Pismo o powołaniu na stanowisko głównego księgowego nie pozbawia powódki uprawnień wynikających ze statusu pracownika mianowanego, a wiąże się jedynie z awansem na określone stanowisko, czyli ze starszego księgowego na głównego księgowego. Zdaniem Sądu nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z powódką na podstawie mianowania, a wręcz przeciwnie, kontynuacja tego stosunku pracy. W świetle powyższego zastosowanie w niniejszej sprawie ma art. 38 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, który określa, iż od decyzji w sprawach wypowiedzania lub rozwiązywania stosunków pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym, urzędnik ten może w terminie 7 dni wnieść odwołanie do kierownika organu nadzrędnego nad urzędem, w którym jest zatrudniony. Od decyzji w sprawach wyżej określonych urzędnikowi państwowemu mianowanemu przysługuje skarga do Sądu Administracyjnego na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 38 właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy nie będzie więc sąd powszechny - sąd pracy, lecz właściwe organy w trybie administracyjnym.

W ocenie wnioskodawcy, w opisanej sytuacji istnieje negatywny spór kompetencyjny w rozumieniu art. 192 § 1 KPA, skoro zarówno Prezes NSA w Warszawie, jak i Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R. uznali się niewłaściwymi do rozpoznania sprawy wypowiedzenia Barbarze M. umowy o pracę. Do złożenia wniosku o rozstrzygnięcie sporu przez Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym uprawniony jest wnioskodawca jako zakład pracy Barbary M. w rozumieniu art. 3 i art. 3¹ KP w związku z art. 2, 4 i 13 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.).

Według wnioskodawcy postanowienie Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w R. z dnia 24 lipca 2001 r. wprowadzie „przekazuje sprawę uznania za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę Prezesowi NSA w Warszawie”, ale w istocie rzeczy jest postanowieniem kończącym postępowanie, w związku z czym stosuje się do niego przepisy dotyczące odrzucenia pozwu. Zdaniem wnioskodawcy w sprawie właściwy

jest Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R. Za taką tezę przemawiają następujące argumenty: Barbara M. zatrudniona była w Ośrodku Zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. na stanowisku głównej księgowej. Zarówno w pozwie do Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w R., jak i w piśmie do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie zakwestionowała zasadność wypowiedzenia jej umowy o pracę, bowiem, w jej przekonaniu, była ona pracownikiem mianowanym w rozumieniu ustawy o pracownikach urzędów państwowych. W ocenie wnioskodawcy, pogląd, jakoby Barbara M. była pracownikiem mianowanym, jest nietrafny. Stanowisko głównego księgowego w ośrodku zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego zaliczane jest do kategorii pracowników administracji i obsługi. Status pracowniczy wskazanej grupy uregulowany jest niejednolicie, znajduje tu zastosowanie wiele przepisów. Przepis art. 15 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym zawiera normę blankietową, zgodnie z którą w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie do innych niż sędziowie pracowników NSA stosuje się odpowiednio przepisy o Sądzie Najwyższym. Art. 61 ustawy o Sądzie Najwyższym wskazuje, iż w sprawach nieuregulowanych tą ustawą, między innymi do pracowników administracyjnych tego Sądu (tym samym pracowników administracyjnych NSA), należy stosować przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Statusu prawnego pracowników innych niż sędziowie nie dotyczyła obowiązująca w dacie wypowiedzenia Barbarze M. stosunku pracy ustawa -Prawo o ustroju sądów powszechnych. Status prawny pracowników innych niż sędziowie w sądach powszechnych i prokuraturze normuje ustawa o pracownikach sądu i prokuratury, która nie obejmuje swym zakresem pracowników NSA z tej przyczyny, iż ten Sąd nie jest sądem powszechnym, lecz traktowany jest konstytucyjnie i ustawowo jako sąd odrębny. Zgodnie z art. 44 ustawy o pracownikach urzędów państwowych jej przepisy mają zastosowanie do pracowników administracyjnych, pomocniczych, technicznych i obsługi Sądu Najwyższego i innych sądów, prokuratury, a także kuratorów zawodowych, ze zmianami wynikającymi z przepisów szczególnych. Przewidziane ustawą o pracownikach urzędów państwowych mianowanie mogło nastąpić w myśl art. 2 ust. 1 i art. 4 ust. 3 tejże ustawy tylko na stanowiskach wskazanych w przepisach wykonawczych, wydanych przez Radę Ministrów. Wykaz takich stanowisk zawierało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1982 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych oraz zasad nawiązywania z urzędnikami państwowymi stosunku pracy na podstawie mianowania.

W ocenie wnioskodawcy nieuprawniony jest pogląd, że akt mianowania z dnia 30 grudnia 1994 r. powódki na stanowisko starszego księgowego w Ośrodku Zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. z dniem 2 stycznia 1995 r., zachował swą moc prawną do daty wypowiedzenia jej przez pracodawcę stosunku pracy. Wskutek oczywistego błędu pracodawcy akt mianowania z 30 grudnia 1994 r. był oczywiście wadliwy. Oto w podstawie materialnoprawnej aktu mianowania powołano przepisy art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, które zostały skreślone na podstawie ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych, która weszła w życie z dniem 27 stycznia 1995 r. Nowela z dnia 2 grudnia 1994 r. wyrugowała z ustawy o pracownikach urzędów państwowych mianowanie jako sposób nawiązywania, po jej wejściu w życie, nowych stosunków pracy.

Wnioskodawca wskazał, że w akcie mianowania Barbary M. pominięto regulacje rozporządzenia z dnia 8 listopada 1982 r., wydanego na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 4 ust. 3 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, które w § 10 pkt 10 zezwalało między innymi na nawiązanie stosunku pracy na podstawie mianowania z urzędnikami zatrudnionymi na stanowiskach księgowego i starszego księgowego w sądach wojewódzkich, okręgowych sądach pracy i ubezpieczeń społecznych, sądach rejonowych oraz biurach notarialnych. Wyraźne brzmienie tego przepisu wykluczało jego wykładnię rozszerzającą, umożliwiającą objęcie jego zakresem stanowiska starszego księgowego w OZ NSA. Powołanie pismem z dnia 28 listopada 1995 r. Barbary M. na stanowisko głównej księgowej z dniem 1 grudnia 1995 r. spowodowało, zdaniem wnioskodawcy, konwalidację wcześniejszego wadliwego aktu mianowania. Pod względem jurejstycznym z dniem 1 grudnia 1995 r. został nawiązany z Barbarą M. nowy stosunek pracy, tj. stosunek na podstawie powołania, w rozumieniu przepisów art. 68-72 KP. Z przepisu § 1 ust. 1 pkt 10 obowiązującego w dacie powołania Barbary M. na stanowisko głównej księgowej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie określenia stanowisk kierowniczych, na których zatrudnia się pracowników na podstawie powołania (Dz.U. Nr 45, poz. 268 ze zm.), wynikało, iż ta forma nawiązania stosunku pracy dotyczyła między innymi stanowiska głównego księgowego.

W ocenie wnioskodawcy przeniesienie Barbary M., zatrudnionej na podstawie mianowania, które było wadliwe, na inne stanowisko pracy na podstawie powołania, należy tłumaczyć jako zmianę podstawy zatrudnienia dokonaną za porozumieniem

stron. Wniosek taki dodatkowo wspiera pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w motywach wyroku z dnia 13 października 1999 r., I PKN 297/99 (OSNAPiUS 2000 r. Nr 4, poz. 115), gdzie Sąd Najwyższy przyjął, iż zgoda pracownika na powołanie go na stanowisko u dotychczasowego pracodawcy stanowi domniemane wyrażenie woli rozwiązania w drodze porozumienia stron wcześniej zawiązanego stosunku pracy.

Zasadnicze znaczenie w sprawie należy przypisać ustawie z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie Kodeksu pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 110). Wedle art. 8 ust. 1 powołanej ustawy stosunki pracy z pracownikami zatrudnionymi na podstawie powołania na czas określony albo na czas nie określony na stanowiskach pracy niewymienionych w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 Kodeksu pracy, przekształciły się, z dniem wejścia w życie tej ustawy, odpowiednio w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony albo na czas nie określony. Zgodnie z powołanym przepisem stosunek pracy Barbary M. na podstawie powołania z dnia 28 listopada 1995 r. przekształcił się ex lege z dniem 2 czerwca 1996 r. (data wejścia w życie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r.) w umowny stosunek pracy z wszelkimi z tego wynikającymi konsekwencjami prawnymi. Z datą wejścia w życie nowelizacji Kodeksu pracy z dnia 2 lutego 1996 r. przestało obowiązywać powołane wcześniej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. Zatem w obowiązującym stanie prawnym nie ma podstaw, które uzasadniałyby zatrudnienie głównego księgowego w Ośrodku Zamiejscowym NSA na podstawie powołania. Oznacza to, że z dniem 2 czerwca 1996 r. osoba zajmująca stanowisko głównego księgowego w OZ NSA na podstawie powołania stała się z mocy prawa pracownikiem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. Owo przekształcenie nie było zależne od jego potwierdzenia przez zawarcie z pracownikiem umowy o pracę.

W ocenie wnioskodawcy, nie istniały przeszkody wykluczające właściwość Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w R. do rozpoznania środka odwoławczego złożonego przez Barbarę M.

Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym zważyło, co następuje:

Istotne dla rozstrzygnięcia sporu kompetencyjnego okoliczności sprawy są niesporne. Barbara M. pismem z dnia 30 grudnia 1994 r. została mianowana na stanowisko starszego księgowego w Ośrodku Zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. z dniem 2 stycznia 1995 r.; jako podstawę prawną aktu mianowania

wskazano przepis art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Odnosnie do charakteru prawnego aktu mianowania na stanowisko starszego księgowego w ośrodku zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego i jego podstawy prawnej należy podzielić argumentację prawną Sądu zawartą w uzasadnieniu postanowienia z dnia 12 lipca 2001 r. Istotnie, ustawa z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym nie określa zasad i trybu nawiązania stosunku pracy na stanowisku starszego księgowego i głównego księgowego, lecz stanowi w art. 15, że w sprawach w niej nieuregulowanych do Sądu, sędziów i innych jego pracowników stosuje się odpowiednio przepisy o Sądzie Najwyższym i przepisy o ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych. Przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych również nie regulują zagadnień nawiązania stosunku pracy ze starszym lub głównym księgowym, natomiast przepis art. 150 tego Prawa nakazuje stosować odpowiednio w sprawach nieuregulowanych do sędziów i innych pracowników sądowych przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Z przepisu § 5 pkt 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1982 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych oraz zasad nawiązywania z urzędnikami państwowymi stosunków pracy na podstawie mianowania, wydanego na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 4 ust. 3 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, wynika, iż z urzędnikami państwowymi zatrudnianymi w jednostkach sądów powszechnych na stanowisku księgowego i starszego księgowego nawiązuje się stosunek pracy na podstawie mianowania. Odpowiednie stosowanie powołanych wyżej przepisów prawa w odniesieniu do nawiązania stosunku pracy na stanowisku starszego księgowego w ośrodku zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego oznacza, że do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 2 listopada 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704), tj. do dnia 27 stycznia 1995 r., zatrudnienie na tym stanowisku następowało na podstawie aktu mianowania w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że przepis art. 2 ust. 1 zdanie pierwsze tej ustawy jednoznacznie wykluczał nawiązanie stosunku pracy na podstawie mianowania z urzędnikami państwowymi wymienionymi w art. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, bowiem zgodnie z tym przepisem od tego dnia nawiązanie stosunku pracy z wymienionymi urzędnikami państwowymi następuje na podstawie umowy o pracę lub, jeżeli przepisy szczególne tak stanowią, na podstawie powołania. Wbrew stanowisku

wnioskodawcy akt mianowania Barbary M. na stanowisko starszego księgowego z dniem 2 stycznia 1995 r. został prawidłowo podjęty na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, który utracił moc obowiązującą z dniem 27 stycznia 1995 r., łącznie z przepisami powyższego rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Należy zatem przyjąć, że Barbara M. w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej ustawę o pracownikach urzędów państwowych była pracownikiem Ośrodka Zamiejscowego Naczelnego Sądu Administracyjnego w R., z którym stosunek pracy na stanowisku starszego księgowego został skutecznie nawiązany na podstawie mianowania, a zatem miał do niej zastosowanie przepis art. 2 ust. 3 zdanie pierwsze tej ustawy zmieniającej, który stanowił, że stosunki pracy nawiązane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania pozostają w mocy i mogą być zmieniane i rozwiązywane na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Z przepisu tego wynika, że Barbara M. zachowała status urzędnika mianowanego co najmniej do czasu powołania jej na stanowisko głównego księgowego w Ośrodku Zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w R. z dniem 28 listopada 1995 r.

Zagadnieniem spornym jest kwestia prawnego charakteru powyższego aktu powołania powódki na stanowisko głównego księgowego. W ocenie Sądu pismo o powołaniu na stanowisko głównego księgowego nie pozbawia powódki uprawnień wynikających ze statusu pracownika mianowanego, a wiąże się jedynie z awansem na określone stanowisko, czyli ze starszego księgowego na głównego księgowego. Zdaniem Sądu nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z powódką na podstawie mianowania, a wręcz przeciwnie kontynuacja tego stosunku pracy. Z kolei wnioskodawca wyraził pogląd, że przeniesienie Barbary M., zatrudnionej na podstawie mianowania, które było wadliwe, na inne stanowisko pracy na podstawie powołania, należy ocenić jako zmianę podstawy zatrudnienia dokonaną za porozumieniem stron.

W związku z tym należy stwierdzić, że stanowiska starszego księgowego i stanowiska głównego księgowego były, zgodnie z § 5 pkt 10 rozporządzenia, stanowiskami, na których stosunek pracy był nawiązywany na podstawie mianowania, co oznacza, iż do nawiązania stosunku pracy na stanowisku głównego księgowego wymagany był akt mianowania nawet wówczas, gdy na tym stanowisku zatrudniano dotychczasowego starszego księgowego mającego status pracownika mianowanego. Po wejściu w życie ustawy zmieniającej ustawę o pracownikach urzędów państwowych nie było dopuszczalne nawiązanie stosunku pracy z głównym księgowym

w Ośrodku Zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego na podstawie mianowania, lecz zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 ustawy zmieniającej wyłącznie na podstawie umowy o pracę lub, jeżeli przepisy szczególne tak stanowią, na podstawie powołania. Powódka została zatem prawidłowo zatrudniona na stanowisku głównego księgowego na podstawie powołania, bowiem zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie określenia stanowisk kierowniczych, na których zatrudnia się pracowników na podstawie powołania, nawiązanie stosunków pracy na podstawie powołania, poza stanowiskami określonymi w art. 68 § 1 KP, stosuje się do pracowników zatrudnionych na wymienionych w tym przepisie stanowiskach kierowniczych, w tym na stanowisku głównego księgowego. Należy podzielić pogląd wnioskodawcy, że w wyniku aktu powołania doszło do zmiany podstawy zatrudnienia powódki za porozumieniem stron.

Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110), stosunki pracy z pracownikami zatrudnionymi na podstawie powołania na czas określony albo na czas nie określony na stanowiskach pracy nie wymienionych w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 KP, przekształcają się, z dniem wejścia w życie tej ustawy, odpowiednio w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony albo na czas nie określony. Oznacza to, że z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. (2 czerwca 1996 r.) dotychczasowy stosunek pracy powódki przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nie określony, która to umowa została wypowiedziana pismem pracodawcy z dnia 27 kwietnia 2001 r. W konsekwencji należy uznać, że właściwy do rozpoznania sprawy uznania wypowiedzenia za bezskuteczne jest Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w R.

Biorąc powyższe pod rozwagę Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym orzekło jak w sentencji.

=====